

ERSP TOIMETISED

1

1989

ERSP dokumendid
21. I 1988 - 13. VIII 1988

EESTI
RAHVUS-
RAAMATUKOGU

PE A.
1208 1

S i s u

Ettapanek ERSP loomiseks.....	2
ERSP Korraldava Toimkonna moodustamisest	6
ERSP KT avalik kiri ENSV Ülemnõukogu Presiidiumile.....	7
ERSP KT üleskutse ENSV Ülemnõukogule, ENSV Ministrite Nõukogule, ENSV Prokuratuurile, ENSV Justiitsministeeriumile	8
ERSP KT abipalve Rahvusvahelisele Punasele Ristile, rahvusvahelistele abistamisorganisatsioonidele, eesti organisatsioonidele ja kõigile eesti arstidele vabas maailmas, kõigile eestlastele üle maailma.....	10
ERSP KT seisukoht enesemääramise küsimuses	12

*

E t t e p a n e k Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei loomiseks

EKP ei ole ligi 50 aasta jooksul suutnud eesti rahva huvide eest seista. Eestlased on praeguseks jäämas Eestimaal vähemusrahvuseks, majandus, haridus, kultuur ja looduslik elukeskkond on jõudnud olukorrani, mis ohustab eesti rahva edasist eksisteerimist.

Seepärast on tekkinud objektiivne vajadus alternatiivse rühmituse järele, kes seisaks eesti rahva huvide eest. Teeme ettepaneku luua Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei, mille põhi-eesmärk oleks Eesti rahvusriigi iseseisvuse ja sõltumatuse taastamine. Iga rahvas saab oma huvide eest kõige paremini seista ja neid kaitsta ainult iseseisvuse tingimustes.

Kuni Eesti rahvusriigi iseseisvust pole taas saavutatud, kaitseks Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei eesti rahva huve praeguses riiklikus situatsioonis, oleks rahvuslikuks opositsioonirühmituseks EKP-le.

Peame vajalikuks, et Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei programm näeks ette järgmisi taotlusi:

I. Ajaloolise tõe taastamine.

1. Tõepäraste materjalide avaldamine ja kõigile kättesaadavaks tegemine:

a) Eesti Vabariigi loomise ja omariikluse aja kohta (Vabadussõja ajalugu, Tartu rahu, rahvuskultuur, rahvuskangelased jm.), aastad 1939-40 ja iseseisvuse likvideerimine, sõja-aastad, 1944. a. püüded Eesti iseseisvust taastada;

b) ebaseaduslike repressioonide kohta eesti rahva kallal alates 1940. a. (terror, vangistamised, küüditamised, kollektiviseerimine jm.).

II. Võitlus rahvusriigile omase põhirahvuse ülekaalu ja osatähtsuse eest.

1. Eesti keele positsiooni taastamine igapäevases elus ja ametlikus asjaajamises - eesti keele kuulutamine Eesti riigikeeleks.

2. ENSV kodakondsuse seaduse kehtestamine (automaatselt on kodakondsuse saamise õigus kõigil, kes kuni 6. augustini 1940 omasid Eesti Vabariigi kodakondsust ja nende järglastel, aga samuti kindlaksmääratud tingimustel isikutel, kes valdavad eesti keelt nii kõnes kui kirjas).

3. ENSV kodakondsus peab tagama ENSV kodanikele teatud eelised muude isikute ees. Riigiaparaadis (valitsus- ja võimuorganis) saavad töötada vaid ENSV kodakondsusega isikud, valimisõigus on ainult ENSV kodakondsusega isikutel.

4. Migrantide suure sissevoolu tõkestamine, hoolitsemine selle eest, et eesti rahvus kui põhirahvus oleks oma kodumaal tunduvas arvulises ülekaalus.

III. Eestimaa loodusliku keskkonna hävitamise vastu võitlemine.

1. Võitlus röövkaevandamiste ja loodusvarade arutu raiskamise vastu, põhja- ja pinnavete ning õhu reostamise vastu, põllumaa hävitamise vastu.

IV. Majandus.

1. Jäiga plaanimajanduse ümberkorraldamine turumajanduseks.

2. Eesti üleminek täielikule isemajandamisele ja isefinantseerimisele.

3. Võimaluste otsimine XXI sajandi perspektiivsete tööstusharude arendamiseks Eestis.

4. Ekstensiivmajandamise lõpetamine (lõpetada kunstlik tööstuse laiendamine; püüda likvideerida juba olemasolevad majanduslikud vöörded, mille jaoks nii tooraine kui tööjõud veetakse sisse), intensiivmajanduse arendamine.

5. Aruka tööstus- ja põllumajandussüsteemi loomine (tutvudes eelnevalt arenenud tööstus- ja põllumajandusmaade kogemustega), mis tagaks elatustaseme tõusu, töölisele palga, ostjale kauba.

6. Eraettevõttele vabade võimaluste loomine (ka talumajapidamise õiguse taastamine koos maa põliseks kasutamiseks andmisega), piirangute kaotamine eraettevõtete tegevuses ja laienemises.

7. Normaalsete kaubanduslike suhete loomine (nii riiklike kui eraettevõtete tasemel) välisriikide ja Eesti vahel.

V. Inimõigused.

1. Kõigi rahvusvahelistes lepetes (ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioon, rahvusvaheline pakt majanduslike, sotsiaalsete ja kultuurialaste õiguste kohta, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööõupidamise lõppakt, koloniaalmaadele ja -rahvastele iseseisvuse andmise deklaratsioon jt.) sätestatud õiguste tagamine nii konstitutsiooni kui seadusandlusega ja nendest vastuvaidlematu kinnipidamine (mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus, koosolekute ja assotsiatsioonide vabadus, õigus veendumuste vabadusele ja nende veendumuste vabalt avaldamisele, õigus lahkuda kodumaalt ja sinna tagasi pöörduda jm.).

2. Muuta vanglates ja kinnipidamiskohtades elamistingimused inimväärteteks. Kinnipidamise ja karistamisega ei tohi kaasneda füüsiliste kannatuste tekitamine ja inimväärikuse alandamine. Kohtu poolt süüdi mõistetud ENSV kodanikud kannavad karistust Eestis.

VI. Kultuur ja haridus.

1. Kooli- ja kõrghariduse tõstmine tasemele, mis tagaks tänapäeva maailmakultuurile vastava tõelise harituse.

2. Haridussüsteemi vastavusse viimine eesti kultuuri ja rahvusliku omapäraga.

3. Võimaluste ja eelduste loomine eesti kultuuri vabaks arenguks (kultuuri vabastamine senise ideoloogilise kontrolli alt, loominguvabadus, vabad kultuurialased välissidemed, vaba võimalus hariduse saamiseks välismaal, eesti pagulaskultuuri saavutuste kättesaadavaks tegemine).

4. Uute noorsoo-organisatsioonide loomine.

5. Anda vähemusrahvustele (venelased, ukrainlased, valgevenelased, juudid, soomlased, sakslased jt.) õigus kultuurauto-
noomiaks (omakeelsete koolide, kultuuriasutuste jm. rajamise õigus).

VII. Tervishoid, sotsiaalkindlustus ja -hoolekanne.

1. Tagada võimalused kõrgetasemelise ja tõhusa arstiabi saamiseks. Võimaldada arstidele erapraksist ja erakliinikuid.

2. Kaotada sotsiaalne ebaõiglus töövõimetute ja pensionäride suhtes, tagada neile küllaldane sissetulek.

3. Hoollitseda elamisväärsate elutingimuste loomise eest, lõpetada inimvaenuliku elukeskkonna tootmine (rusuvad suurpaneel-
elamutest koosnevad linnaosad).

VIII. Sõjavägi.

1. ENSV kodakondsusega isikute sõjaväeteenistus toimub Eesti pinnal ja eesti keeles.

2. Inimestele, kes oma töökspidamise kohaselt ei saa relva kanda, võimaldada alternatiivne tööteenistus.

IX. Seadusandlus ja õiguskord.

1. Töötada välja valimiskord, mis tagaks sisulise valiku-
võimaluse mitme kandidaadi vahel (kandidaatide kohustuslikud
debatid).

2. ENSV konstitutsioon ja seadused ei pea kopeerima üle-
liidulisi, vaid nad peavad olema kooskõlas eesti kultuuritradit-
sioonidega, vastama kohalikele oludele ja vajadustele, ning nende
koostamine tuleb jätta ENSV seadusandlike organite pädevusse.
Kõigil konstitutsioonis deklareeritud õigustel peab olema seadus-
andlik kate.

3. Taotleda käesolevas ettepanekus esitatud punktide kajas-
tamist ENSV konstitutsioonis ja muus seadusandluses.

X. Rahvusvaheline esindatus.

1. Taotleda Eesti esindust Ühinenud Rahvaste Organisat-
siooni.

2. Taastada Eesti esindatus Rahvusvahelises Olümpiakomitees
ja Eesti diplomaatilised esindused suuremates välisriikides.

XI. Kuulutada riiklikuks pühaks 24. veebruar, iseseisva
Eesti Vabariigi väljakuulutamise aastapäev.

* * *

Kutsume meie ettepanekuga õhinema kõiki, kes tunnevad muret Eestimaa ja eesti rahva saatuse pärast, kõiki, kes tunnevad sisemist kohustust Eesti elu edendamiseks.

Esitame käesolevad rahvuslikud minimaalnõudmised üldrahvalikule arutelule.

Ettepaneku tekst koos allakirjutanute nimede ja aadressidega saadetakse avaldamiseks ka ENSV massiteabevahenditele ja tehakse teatavaks ENSV Ministrite Nõukogule.

Vello Väärtnõu	Tallinn, Gagarini 12-3
Eke-Pärt Nõmm	Tallinn, Sakala 10-3 a
Arvi Orula	Tallinn, Üismäe tee 25-31, tel. 599-189
Eve Pärnaste	Tallinn, Koidu 66-2
Heiki Ahonen	Tallinn, Puhma 5
Erik Udam	Paide raj., Jäneda sjk., Lehtmetsa küla
Urmas Inno	Harju raj., Aegviidu sjk., Nelijärve
Karin Inno	Harju raj., Aegviidu sjk., Nelijärve
Endel Ratas	Paide raj., Jäneda sjk., Lehtmetsa küla
Mati Kiirend	Tallinn, Tatari 3-6
Kalju Mätik	Tallinn, Tähetorni 31
Rein Arjukese	Paide raj., Albu sjk., Simisalu
Mati Vilu	Võru, Pikk 12-2
Arvo Pesti	Tallinn, Kadaka pst. 58

21. jaanuar 1988

Märkus:

V. Väärtnõu ja E.-P. Nõmm olid sunnitud emigreeruma 11. veebruaril 1988.

H. Ahonen ja A. Orula olid sunnitud emigreeruma 5. märtsil 1988. H. Ahonen, kes arreteeriti 1. veebruaril 1988 (kordusõppustele minekust keeldumise ettekäändel), viidi lennukisse otse Patarei vanglast.

**Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei
Korraldava Toimkonna
moodustamisest**

21. jaanuaril 1988. aastal avaldasid neliteist eestlast Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei loomise ettepaneku. Sündmuste ja ideede edasine areng on kinnitanud, et ettepanekus esitatud taotlused väljendavad suure osa eesti rahva poliitilisi sihte ja et partei loomise vajadus on põhjendatud.

Lähtudes sõnavabaduse ja õhinemisvabaduse üldtunnustatud põhimõtetest meie, allakirjutanud, õhineme Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei Korraldavaks Toimkonnaks.

Korraldav Toimkond loeb enda ülesandeks kõigi ettepaneku toetajate õhendamist ja loodava partei programmi projektide ettevalmistamist. Korraldava Toimkonna lõppsiht on parteid asutav koosolek. Selles sihis töötab Korraldav Toimkond rahumeelsete ja õiguslike vahenditega.

Korraldav Toimkond moodustab komisjone ja seksioone ning vastavalt vajadusele täiendab oma koosseisu uute liikmetega.

Kutsume kõiki mõttekaaslasi koostööle partei loomisel, sest ilma tegudeta pole tulemust.

Vaba tulevik on meie usk ja lootus.

E e s t i e e s t !

21. aprill 1988

Jüri Adams	Tartu, Kreutzwaldi 18-2
Henno Arrak	Tallinn, Kalda 10
Tiina Hallik	Tallinn, Viadukti tee 48
Karin Inno	Harju raj., Aegviidu s.j., Nelijärve
Urmas Inno	Harju raj., Aegviidu s.j., Nelijärve
Mati Kiiarend	Tallinn, Tatari 3-6
Lehti Metsaalt	Tallinn, Kreuksi 24-2
Kalju Mätik	Tallinn, Tähetorni 31
Viktor Niitsoo	Jõgeva, Nõukogude 9-23
Lagle Parek	Tartu, Tähe 82-7
Arvo Pesti	Tallinn, Kadaka pst. 58
Eve Pärnaste	Tallinn, Koidu 66-2
Endel Ratas	Paide raj., Albu s.j., Lehtmetsa küla
Erik Udam	Paide raj., Jäneda s.j.
Mati Vilu	Võru, Pikk 12-2

Avalik kiri
ENSV Ülemnõukogu Presiidiumile

Pöördume teie poole poliitiliste süüdistuste asjus, mille põhjal käsitletakse õhiskondlikult aktiivseid inimesi kui kriminaalkurjategijaid ja määratakse neile pikaajalisi vabaduskaotusi. Kõige dramaatilisemad näited Eestis on Mart Nikluse ja Enn Tarto süüdasjad. Mart Niklus arreteeriti 1980. aastal ja Enn Tarto 1983. aastal. Mõlemale määrati ENSV Ülemkohtu poolt karistuseks 10 aastat vabadusekaotust pluss viis aastat asumist ja nad kuulutati eriti ohtlikeks retsidivistideks, mille tõttu neil tuleb karistust kanda erirežiimiga vangilaagris. Enn Tartole ja Mart Niklusele esitatud süüdistused olid naeruväärsed nende arreteerimise ajal ja veel naeruväärsamad tunduvad need süüdistused praegusel uttmise ajastul.

Mart Niklust süüdistati "Ameerika Häälle" õhiskuulamise organiseerimises, Rootsi helistamises, avaliku kirja koostamises psdhhiaater J. Saarmale, oma eluloo koostamises, telegrammi saatmises Rootsi Ants Kipparile selle kohta, et pärast 25-aastase karistuse kandmist vabanes vangilaagrist Theodor Reinhold.

Enn Tartot süüdistati nõukogudevastastes vaadetes, andmete kogumises võimu kuritarvituste õksikjuhtumite kohta ja avalikele kirjadele allakirjutamises, sealhulgas oli tervitusteogramm Lech Walesale, ettepanek Baltimaade lõlitamiseks Põhja-Euroopa tuumavabasse tsooni, protest Nõukogude vägede Afganistani viimise vastu, eitav seisukoht Tallinna suursadama ehitamise suhtes.

"Ameerika Häält" ei segata enam, psdhhiaatria kuritarvitamine on hukka mõistetud, Afganistanist tulevad väed välja, Põhja-Euroopa tuumavaba tsooni üle peavad aru valitsused, Tallinna Uussadamat arutatakse ajakirjanduses, täiesti avalikult ning karistamatult helistas Ants Kipparile telesaates Mati Talvik jne., jne.

Praegu nimetatakse 1980. ja 1983. aastat stagnatsiooniaastateks ja selleaegsed poliitilised seisukohad on põhjalikult õmber hinnatud. Võimumed, kes organiseerisid ja sanktsioneerisid M. Nikluse ja E. Tarto arreteerimise ja kohtuprotsessid nende üle, on aga praegugi kõrgetel ametikohtadel. Need, kes õlistasid stagnatsiooni ja viisid ellu stagnatsiooni-aegseid repressioone, õlistavad praegu uttmist, nende õhvid aga vaevlevad endiselt vangilaagrites.

Poliitilised paragrahvid (ENSV KrK § 68 - nõukogudevastane agitatsioon ja propaganda ja § 194/1 - nõukogude riiklikku või õhiskondlikku korda halvustavate teadvait valede väljamõeldiste levitamine) on ikka jõus, ehkki õldsus on need hukka mõistnud. Need paragrahvid on õhtlik relv demokraatia vastaste käes.

Praeguses õlukorras on M. Nikluse ja E. Tarto vangistuses viibimine poliitiline anakronism, nad tuleb viivitamatult vabastada ja rehabiliteerida. Selle asemel aga algatati 2. veebr. 1988. a. hoopiski uus poliitiline õõõasi ENSV KrK § 194/1 alusel Sivert Ioldini vastu. Samal päeval alustati ETA poolt massiteabevahendites Ioldini-vastast kampaaniat. Oli see kampaania

talus, asumisel või sunnitöölaagrites, on täna kõige väiksemad õigused sotsiaalkindlustusele - võimude silmis nad nagu polekski tööd teinud.

2. Tõhistada ikka veel jõus olev 1949. aasta salajane määrus või seadus, mille kohaselt osal metsavendluses sündistatutel pole õigust elada kas kodukohas või üldse Eestis.

Selle määruse ohvrid, kelle hulk võib ulatuda mitmesajani, on siiani jäänud sisuliselt väljasaadetuteks.

Juhime tähelepanu, et 1941. aasta metsavendlus - kuidas ka ei suhtuta selle võitluse eesmärkidesse - oli oma olemuselt massiline rahvadlestõus stalinliku terrorirežiimi vastu. Sellest osavõtjaid tuleb käsitleda sõdiva poolena. Ka sõjajärgse metsavendluse provotseeris stalinliku režiimi valitsemispoliitika. Metsa läinud meestel oli valida: kas lootusetu vastupanu või vabatahtlik langemine riikliku terrori ohvriks. Seepärast tuleb ka sõjajärgseid metsavendi käsitleda sõdiva poolena.

3. Aidata neid tuhandeid eestlasi, kes on jäänud kööditamispaikadesse või mujale üle NSV Liidu.

Need inimesed pole Eestisse tagasi tulnud erinevatel põhjustel: paljudel polnudki kohta, kuhu tulla, puudusid omaksed ja sõbrad; teised ei suutnud leida endas jõudu elu veel kord otsast peale alustada. Nende inimeste traagikast räägib vaid üks meie ajakirjanduses avaldatud kirjadest (S. Jagomärgise "Sodeistvovaty vozvräštšenižu" ajalehes "Vperjod" nr. 49, 23. aprill 1988.a.).

Nende inimeste tagasipöördumist Eestisse peaks ametlikult korraldama ENSV valitsus. Kutsume valitsust üles avaldama vastav teadaanne, mis teeks teatavaks materiaalsed võimalused ning juriidilised õigused. Kutsume Muinsuskaitse Seltsi, Loominguliste Liitude Kultuurinõukogu ja kõiki teisi ühiskondlikke organisatsioone ning kõiki kodanikke kaasa aitama nende küsimuste lahendamisele.

11. mai 1988

ERSP Korraldav Toimkond:

Jüri Adams, Henno Arrak, Tiina Hallik, Karin Inno, Urmas Inno, Mati Kiirend, Lehti Metsaalt, Kalju Mätik, Viktor Niitsoo, Lagle Parek, Arvo Pesti, Eve Pärnaste, Endel Ratas, Erik Udam, Mati Vilu.

A b i p a l v e
 Rahvusvahelisele Punasele Ristile,
 rahvusvahelistele abistamisorganisatsioonidele,
 eesti organisatsioonidele ja
 kõigile eesti arstidele vabas maailmas,
 kõigile eestlastele üle maailma

NSV Liidu farmaatsiatööstus ei suuda tervet maad ravimitega varustada, ravimite eksport on aga aasta-aastalt vähenenud. Ametlikel andmetel jääb praegu puudu vähemalt veerand vajalikest ravimitest. Isegi ametiisikute kõige optimistlikumate prognooside kohaselt ei ole lootust, et olukord võiks normaliseeruda enne 1993. aastat. Olukorda raskendab veel asjaolu, et ravimite jaotus üle NSV Liidu ilmselt ei ole vastavuses haigestumiste jaotusega ning ravimite kättesaadavus sõltub inimese positsioonist ja sidemetest.

Eriti raskeks on läinud selliste inimeste olukord, kes vajavad ravimeid pidevalt. Miljonid inimesed üle NSV Liidu on pidevalt tegevuses endale ja oma lähedastele vajalike ravimite otsimisega kogu NSV Liidu territooriumi ulatuses, kasutades kõiki mõeldavaid sidemeid ja tutvusi.

Eestis on kõige traagilisem sündamepuudulikkusega haigete olukord. Vanematest inimestest (üle 60 aasta) - neid on meil elanikkonnast umbes veerand - vajab mitmesuguseid digitaalsete preparaate ja rütmihäirete ravipreparaate pidevalt vähemalt iga neljas. Sellest vajadusest on viimase poolteise aasta jooksul olnud kaetud mitte üle 10 %. Tegelik puudujääk on ilmselt veelgi suurem, sest neid samu digitaalsete preparaate vajavad ka paljud nooremad inimesed. Võimalust valida individuaalselt sobivat preparaati ei ole üldse. Pole mingit kahtlust, et see kõik on juba põhjustanud ja põhjustab veelgi sündamehaigete inimeste suremuse kasvu.

Kahjuks ei saa me esitada arvandmeid, sest haigestumiste ja surmapõhjuste statistika ei ole kättesaadav, ravimite puudumisest tingitud surmajuhtumite statistikat aga pole üldse. Ei ole ka teada, kas selles küsimuses on korraldatud mingeid uurimusi.

Puudus on ka suhkruhaigetele vajalikest preparaatidest, kättesaadav insuliin on väheefektiivne ja ebapuhas.

Kilpnäärmehormoonpreparaadid, mis on paljudele eluks hädavajalikud, on muutunud abivajajatele praktiliselt kättesaamatuks.

Neerupealise koore hormoonpreparaatidega on olukord samasugune. Reumat, astmat ja allergiaid aga põeb suur osa Eesti elanikkonnast.

Antibiootikumidega varustamine on kehv ja juhuslik. Kui neid ka on, siis valik on väga väike ja see ei võimalda korraldada sihipärast ravi.

Suur puudus on ka antikoagulantidest ja psühhofarmakonidest, mille pikaajalisel kasutamisel ei oleks kahjulikke kõrvalmõjusid.

Piirdume tähelepanu juhtimisega neile olulistele ravimitegruppidele, kuigi puudulik või vähemalt ebaregulaarne on vist

peaaegu kõigi ravimite kättesaadavus.

Palume teid tulla viivitamatult ja konkreetsete tegudega appi nii Eesti kui NSV Liidu elanikkonnale.

Palume Rahvusvahelist Punast Risti ja kõiki teisi abistamisorganisatsioone alustada ravimite saatmist Eesti ja NSV Liidu abivajajatele. Haiged ja nende perekonnaliikmed ei ole süüdi, et oma tööga teenitud rublade eest ei saa nad osta vajalikke ravimeid ei kodumaal, kus ei ole ravimeid piisavalt, ega välismaal, kus rubla midagi ei maksa.

Kutsume üles kõiki eesti arste ja eestlaste organisatsioone vabas maailmas vahendama meie palvet abistamisorganisatsioonidele ja selgitama meie olukorda, alustama otsekohe hädaliste abistamist.

Kutsume üles kõiki eestlasi üle maailma saatma oma sugulaste ja tuttavatele kodumaal neile vajalikke ravimeid. Teeme NSV Liidu võimukandjatele ettepaneku mitte takistada rahvusvahelist abi. Kaotada kõik piirangud vajalike ravimite sissetoomiseks ja posti teel saatmiseks. Kaalul on ju väga paljude lihtkodanike elu ja tervis.

ENSV Tervishoiuministeerium ei ole suutnud täita oma moraalset kohustust rahva ees ja on praktiliselt leppinud kujunenud olukorra kui paratamatusega. Seetõttu puudub nii Tervishoiuministeeriumi juhtkonnal kui ka kohalikul Punasel Ristil elanikkonna suurema osa usaldus.

Kutsume üles eesti arste ja arstide seltse, farmatseute ja Eesti Farmatseutide Seltsi ning Tartu Riikliku Ülikooli Arstiteaduskonda võtma enda peale abi vastuvõtmist ja jaotamist.

11. mail 1988

ERSP Korraldav Toimkond:

Jüri Adams, Henno Arrak, Tiina Hallik, Karin Inno, Urmas Inno, Mati Kiirend, Lehti Metsaalt, Kalju Mätik, Viktor Niitsoo, Lagle Perek, Arvo Pesti, Eve Pärnaste, Endel Ratas, Erik Udam, Mati Vilu.

Toetame:

V. Loskit	Tartu II ATEK
H. Kelu	Tartu Kliiniline Haigla
V. Pillesaar	Tartu Kliiniline Haigla
E. Loskit	Tartu Linna Keskpõliikliinik
H. Kask	Tartu Linna Keskpõliikliinik
H. Laja	Tartu Linna Põliikliinik
M. Haiba	Tartu II ATEK
O. Lust	Tartu Kliiniline Haigla
V. Aller	Pärnu Kiirabi jaam

ERSP Korraldava Toimkonna seisukoht
ENESEMAARAMISE küsimuses

Eesti rahvuse seisukohalt esmatähtsaks küsimuseks on rahvuse edasikestmine, mis on praegu vaieldamatult ohustatud välise surve tagajärjel. Edasikestmise eeltingimuseks on suur hulk kultuurilisi, poliitilisi ja majanduslikke võimalusi ning vabadusi, mis tagaksid eesti rahvuse arenemise ja koha kõigi maailma rahvaste hulgas.

Meie peame selle eesmärgi kõige paremaks saavutamise viisiks riiklikku iseseisvust - suveräänset Eesti rahvusvabariiki, mis oleks üles ehitatud demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste austamise vaimus, kus riigikeeleks oleks eesti keel ja kus austataks vähemusrahvuste õigusi.

Me ei pretendeeri oma seisukoha ainuõigsusele, tunnistame teiste rühmituste õigust pakkuda teistsuguseid teid eesti rahvuse tuleviku kindlustamiseks, oleme nõus nendega diskuteerima ja koostööd tegema, kui ka nemad ei pea oma seisukohti ainuvõimalikeks ja ilmeksimatuteks.

Me ei pea õigeks nimetada Eesti iseseisvuse taotlust separatismiks. Pigem võiks seda nimetada Tartu rahulepingu rikkumise lõpetamiseks, II Maailmasõja käigus toime pandud rahvusvahelise õiguse rikkumiste tunnistamiseks ja Atlandi harta ellurakendamiseks.

Praegu on rahvusvahelise leppimise ja pingete lõdvendamise aeg. 1988. aastal on leitud või peaaegu leitud lahendused suurriikide iseteadvust valusalt puudutavatele umbsõlmedele, nagu Nõukogude vägede väljaviimine Afganistanist, Iraani-Iraagi sõja peatamine, Kambodža iseseisvuse taastamine, partisanisõja lõpetamine Kesk-Ameerikas ja Angoolas. Miks ei võiks selles lootelus seista ka Eesti iseseisvuse taastamine?

Nõukogude Liidu valitsus on hakanud kriitiliselt suhtuma stalinlikku välispoliitikasse. Lenini poolt Eesti Vabariigiga sõlmitud Tartu rahulepingu austamine ja Eesti iseseisvuse taastamine lisaks Nõukogude Liidule tohutult rahvusvahelist usaldust ja prestiiži, tõestaks, et Nõukogude Liit pole enam see Vene Impeerium, mida Lenin nimetas rahvaste vanglaks. Ka sisepoliitiliselt võidaks NSV Liit Eesti iseseisvumise läbi, sest vabaneks sellega ühest rahvustevahelisest pingest koldest.

Kuriili saarte küsimuses on NSVL valitsus oma hoiakut muutnud. Loodame, et järgmisena revideerib NSVL oma seisukohti Baltimaade küsimuses.

Paljud riigid tunnustavad jätkuvalt de jure Eesti Vabariiki. Eesti iseseisvust toetava resolutsiooni on vastu võtnud Euroopa Parlament.

Sellises olukorras ei pea me õigeks Eesti riikliku iseseisvuse küsimuses vaikimist või selle taotluse mahasalgamist taktikalistel kaalutlustel. Kas saab keegi toetada meie iseseisvuse nõuet, kui me ise deklareerime, et me iseseisvust ei soovigi? Kui me ütleme lahti rahvusvahelisest tunnustusest, kuidas suudaksime seda tulevikus uuesti saavutada?

E e s t i e e s t !

Nelijärve, 13. august 1988

Toimetaja Eve Pärnaste

Selle numbri toimetasid trükki Eve Pärnaste
Anu Rootalu

Järgmises numbris
ERSP dokumente ja materjale 20. VIII 1988 - 31. XII 1988
